ZAKON O PRAVIMA DEMOBILISANIH BRANILACA I ČLANOVA NjIHOVIH PORODICA ("Sl. novine FBiH", br. 54/2019, 29/2022, 81/2023 i 60/2024)

* Odredbe člana 87. stav 5. Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Sl. novine FBiH", br. 30/1997, 7/2002 i 70/2008) prestale su da važe na osnovu Presude US broj U-13/11 od 14. oktobra 2014. godine, objavljene u "Sl. novinama FBiH", br. 100/2014 od 10. decembra 2014. godine.

ZAKON O PRAVIMA DEMOBILISANIH BRANILACA I ČLANOVA NjIHOVIH PORODICA

("Sl. novine FBiH", br. 54/2019, 29/2022, 81/2023 i 60/2024)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

(Predmet)

Ovim zakonom uređuju se prava, uslovi i postupak za ostvarivanje prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica.

Član 2

(Definicija demobiliziranog branioca)

(1) Demobiliziranim braniocem, u smislu ovog zakona, smatra se pripadnik Armije Republike Bosne i Hercegovine, Hrvatskog vijeća

obrane i policije nadležnog organa unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: Oružane snage), koji je učestvovao u pripremama za odbranu ili u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu od 18.09.1991. do 22.04.1996. godine minimalno godinu dana, pod uslovom da ne postoje okolnosti iz člana 36. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10 i 90/17).

(2) Demobiliziranim braniocem dobrovoljcem smatra se i lice koje je kao maloljetno dobrovoljno stupilo u Oružane snage u periodu iz stava (1) ovog člana.

Član 3

(Članovi porodice demobiliziranog branioca)

(1) Članovi porodice demobiliziranog branioca, u smislu ovog zakona, su roditelji, bračni partner i djeca koja žive u zajedničkom domaćinstvu sa demobiliziranim braniocem.

(2) Pod djetetom demobiliziranog branioca u smislu ovog zakona smatra se dijete rođeno u braku ili van braka, usvojenik ili pastorak demobiliziranog branioca.

II - PRAVA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Član 4

(Prava)

Demobilizirani branioci i članovi njihovih porodica, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, mogu ostvariti pravo na:

a) zdravstvenu zaštitu;

b) liječenje u inostranstvu, banjsko i klimatsko liječenje-liječenje i rehabilitacija u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama, jednokratnu novčanu pomoć za liječenje, prednost u korištenju usluga zdravstvenih ustanova; troškove prevoza za liječenje u drugom kantonu, besplatno liječenje PTSP-a;

c) osiguranje povoljnijih uslova za zapošljavanje i prioritet pri zapošljavanju;

d) pomoć u slučaju smrti;

e) novčanu egzistencijalnu naknadu;

f) prijevremeno povoljnije penzionisanje;

g) duži godišnji odmor po osnovu učešća u Oružanim snagama;

h) stambeno zbrinjavanje;

i) subvenciju plaćanja naknade za pogodnost;

j) subvenciju obaveze plaćanja naknade za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište i naknade za uređenje građevinskog zemljišta;

k) dodjelu sredstava za održivi povratak;

l) besplatni priključak na infrastrukturalne mreže (voda, električna energija, gas);

m) prednost pri smještaju u penzionerske domove i gerontološke centre;

n) osiguranje povoljnijih uslova školovanja;

o) izdavanje identifikacijske kartice demobiliziranog branioca;

p) besplatnu pravnu pomoć.

a) Zdravstvena zaštita

Član 5

(Ostvarivanje prava)

(1) Nezaposleni demobilizirani branilac status osiguranika ostvaruje po Zakonu o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 i 36/18).

(2) Obveznici uplate doprinosa za lice iz stava (1) su kantonalni organi nadležni za boračko-invalidsku zaštitu. Osnovica i stopa za uplatu doprinosa je propisana Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Član 6

(Ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu demobiliziranih branilaca povratnika)

Nezaposleni demobilizirani branioci koji su povratnici u entitet Republiku Srpsku i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt BiH), mogu ostvariti pravo na zdravstvenu

zaštitu u skladu sa Odlukom Vlade Federacije BiH o ostvarivanju prava iz bolničke zdravstvene zaštite za povratnike iz Federacije BiH u RS u zdravstvenim ustanovama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 84/14 i 36/15) i Sporazumom o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih lica na teritoriji BiH, van područja entiteta, odnosno Distrikta Brčko kome osigurana lica pripadaju ("Službene novine Federacije BiH", br. 41/01, 7/02 i 14/17).

Član 7

(Oslobađanje od plaćanja ličnog učešća)

Nezaposleni demobilizirani branilac je oslobođen plaćanja ličnog učešća u troškovima korištenja zdravstvene zaštite i nabavke ortopedskih pomagala, ukoliko to pravo ne može koristiti po drugom osnovu.

b) Liječenje u inostranstvu, banjsko i klimatsko liječenje - liječenje i rehabilitacija u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama, jednokratna novčana pomoć za liječenje, prednost u korištenju usluga zdravstvenih ustanova i liječenje u drugom kantonu i besplatno liječenje PTSP-a

Član 8

(Liječenje u inostranstvu)

(1) Lica iz člana 2. ovog zakona, mogu ostvariti pravo na naknadu troškova liječenja u inostranstvu ako je u pitanju oboljenje koje se ne može liječiti u Bosni i Hercegovini, kao i pravo na naknadu troškova prijevoza za odlazak na liječenje i povratak sa liječenja, u skladu sa Pravilnikom o uvjetima i postupku upućivanja osiguranih osoba na liječenje u inostranstvo ("Službene novine Federacije BiH", broj 93/13).

(2) O nemogućnosti liječenja u Bosni i Hercegovini, potvrdu izdaje nadležna konzilijarna ljekarska komisija, koja na osnovu medicinske dokumentacije predlaže takvo liječenje.

Član 9

(Banjsko i klimatsko liječenje-liječenje i rehabilitacija u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama)

(1) Preporuku za banjsko i klimatsko liječenje i rehabilitaciju u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama, na osnovu zahtjeva lica iz člana 2. ovog zakona, izdaje nadležni ljekar specijalista, a odluku donosi ljekarska komisija koju imenuje kantonalni organ uprave nadležan za branilačko-invalidsku zaštitu.

(2) Pravo iz stava (1) ovog člana, ostvaruje se putem kantonalnog organa uprave nadležnog za boračko-invalidsku zaštitu.

Član 10

(Jednokratna novčana pomoć za liječenje)

(1) Demobilizirani branilac može ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć za plaćanje troškova liječenja.

(2) Sredstva za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana obezbijedit će se u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Budžet Federacije), budžetima kantona gradova i općina, u skladu sa mogućnostima.

(3) Propise o realizaciji prava na jednokratnu novčanu pomoć za liječenje donijet će federalni ministar za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (u daljem tekstu: federalni ministar), i nadležni organi kantona, gradova i općina, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu zakona.

Član 11

(Prednost u korištenju usluga zdravstvenih ustanova)

(1) Lica iz člana 2. ovog zakona imaju prednost pri ostvarivanju zdravstvenih usluga u zdravstvenim ustanovama, uključujući sve vrste dijagnostike (CT, MR i ostale laboratorijske pretrage).

(2) Nadležne ustanove iz oblasti zdravstva dužne su u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona na vidnom mjestu istaći obavijest da lica iz člana 2. ovog zakona imaju prednost za pružanje usluga.

Član 12

(Troškovi prevoza za liječenje u drugom kantonu)

(1) Nezaposleni demobilizirani branilac može ostvariti pravo na troškove prijevoza radi liječenja u drugom kantonu u visini povratne autobusne karte, o čemu rješenje donosi nadležna općinska služba za boračko-invalidsku zaštitu po mjestu prebivališta demobiliziranog branioca, odnosno Odjeljenje za branilačko-invalidsku zaštitu prema mjestu prebivališta demobiliziranog branioca.

(2) Novčana sredstva za finansiranje prava iz stava (1) ovog člana će se obezbijediti u budžetu općine po mjestu prebivališta demobiliziranog branioca, u skladu sa mogućnostima.

(3) Liječenje u drugom kantonu za lica iz člana 2. provodiće se u skladu sa Sporazumom o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite van područja kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja kome osiguranik pripada ("Službene novine Federacije BiH", br. 41/01, 7/02 i 14/17).

Član 13

(Besplatno liječenje PTSP-a)

Lica iz člana 2. ovog zakona, kojima je dijagnosticiran PTSP, mogu ostvariti pravo na besplatne lijekove za liječenje PTSP-a, u skladu sa pozitivnim propisima u oblasti zdravstvenog osiguranja.

c) Osiguranje povoljnih uslova za zapošljavanje i prioritet pri zapošljavanju

Član 14

(Prednost pri zapošljavanju)

(1) Nezaposlena lica iz čl. 2 i 3. ovog zakona mogu ostvariti pravo na prednost prilikom zapošljavanja.

(2) Federalni, kantonalni, gradski organi i općinske službe za upravu i upravne organizacije, javne ustanove i javna preduzeća čiji su osnivači Federacija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), kanton, grad ili općina, dužni su prilikom prijema u radni odnos osigurati prednost licima iz člana 2. ovog zakona.

(3) Obaveze iz stava (2) ovog člana imaju i sva privredna društva i javna preduzeća u kojima Federacija ima većinski vlasnički udio.

(4) Subjekti iz st. (2) i (3) ovog člana dužni su u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti svoje akte i propise i donijeti provedbeni propis kojim se reguliše prednost pri zapošljavanju, na način da se licima iz člana 2. ovog zakona osigura prednost pod jednakim uslovima.

Član 15

(Prednost pri korištenju prava)

(1) Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje su dužni u programima aktivne politike u oblasti zapošljavanja izraditi mjere kojim će se osigurati posebna sredstva radi povoljnijeg sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja, obuke, prekvalifikacije i dokvalifikacije lica iz člana 2. ovog zakona koja se nalaze na evidenciji nezaposlenih osoba u Federaciji BiH.

(2) Prilikom izrade programa iz stava (1) ovog člana, dodatne pogodnosti osigurat će se licima iz člana 2. stav (2) ovog zakona.

(3) Lica iz člana 2. ovog zakona, pod uslovom da su registrovani kao individualni poljoprivredni proizvođači ili imaju prijavljen obrt, imaju prioritet pri dodjeli sredstava za investicije u poljoprivredna domaćinstva (gazdinstva) i obrtnu djelatnost.

d) Pomoć u slučaju smrti

Član 16

(Ostvarivanje prava)

(1) U slučaju smrti lica iz člana 2. ovog zakona, članovi porodice sa kojima je umrli živio u zajedničkom domaćinstvu do njegove smrti imaju pravo na troškove dženaze/sahrane, u visini prosječne neto plaće zaposlenih u Federaciji iz prethodne godine, ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom propisu.

(2) Pravo na pomoć za troškove dženaze/sahrane u slučaju smrti demobiliziranog branioca u visini utvrđenoj u stavu (1) ovog člana ima lice koje je iste platilo, pod uslovom da umrli nema živih članova porodice iz člana 3. ovog zakona.

(3) Sredstva iz stava (1) ovog člana obezbijedit će se iz budžeta Federacije u skladu sa mogućnostima.

Član 17

(Postupak pri ostvarivanju prava u slučaju smrti)

(1) Zahtjev za ostvarivanje prava iz člana 16. ovog zakona podnosi se Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo).

(2) Federalno ministarstvo je dužno u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis o načinu ostvarivanja prava iz člana 16. ovog zakona.

e) Novčana egzistencijalna naknada

Član 18

(Pojam)

Novčana egzistencijalna naknada u smislu ovog zakona je mjesečna novčana naknada demobiliziranim braniocima koja se dodjeljuje pod uslovima, na način i u visini propisanim ovim zakonom.

Član 19

(Uslovi)

(1) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti demobilizirani branilac sa navršenih 65 godina života pod uslovom da je bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci, ukoliko ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, i ako ostvaruje mjesečne prihode u iznosu manjem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji BiH za mjesec decembar prethodne godine.

(2) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti demobilizirani branilac sa navršenih 57 godina života pod uslovom da je bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci, da je prijavljen kao nezaposleno lice kod nadležne službe za zapošljavanje najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava, ukoliko ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, i ako ostvaruje mjesečne prihode u iznosu manjem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar prethodne godine.

(3) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu imaju i demobilizirani branioci povratnici u entitet Republiku Srpsku ili u Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt BiH), bez

obzira na godine života ako ne ostvaruju mjesečne prihode u iznosu većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar prethodne godine i ako je bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci.

(4) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti supruga umrlog demobiliziranog branioca, povratnika u entitet Republika Srpska ili Brčko Distrikt BiH, bez obzira na godine života ukoliko ne ostvaruje mjesečne prihode u iznosu većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar prethodne godine i ako je umrli bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci.

(5) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti supruga umrlog demobiliziranog branioca ukoliko na dan podnošenja zahtjeva ima navršenih 57 godina života ukoliko ne ostvaruje mjesečne prihode u iznosu većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembarprethodne godine i ako je umrli bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci.

(6) Kantoni će svojim propisima urediti uslove, način i postupak ostvarivanja prava na egzistencijalnu naknadu supruga umrlih demobiliziranih branilaca životne dobi do 57 godina.

(7) Ukoliko lice iz st. (1), (2), (3), (4) i (5) ovog člana ispunjava uslove za priznavanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu po više osnova, tada navedeno pravo može ostvarivati samo po jednom osnovu po vlastitom izboru.

Član 20

Kantoni će svojim propisima urediti uslove, način i postupak za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu za demobilizirane branioce koji nisu obuhvaćeni članom 19. ovog zakona.

Član 21

(1) Lice iz člana 19. ovog zakona je dužno dokazati da nema drugih prihoda većih od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar prethodne godine.

(2) U prihode u smislu stava (1) ovog člana ne uračunava se naknada za tuđu njegu i pomoć ostvarena u skladu sa odredbama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14, 45/16 i 40/18).

(3) Federalno ministarstvo će donijeti propis o načinu, uslovima i dokumentaciji potrebnoj za ostvarivanje prava iz člana 18. ovog zakona.

Član 22

(Utvrđivanje iznosa novčane egzistencijalne naknade)

(1) Lice iz člana 19. ovog zakona može ostvariti pravo na mjesečnu novčanu egzistencijalnu naknadu u iznosu od 5 KM po mjesecu provedenom u Oružanim snagama.

(2) Iznos mjesečne novčane egzistencijalne naknade može biti i niži uz primjenu koeficijenta za obračun.

(3) Utvrđeni iznos mjesečne novčane egzistencijalne naknade iz stava (1) ovog člana usklađivat će se na način kako je regulisano usklađivanje penzija propisom koji reguliše oblast penzijskog i invalidskog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(4) Usklađivanje iznosa mjesečne novčane egzistencijalne naknade vršit će se počev od 01.07.2024. godine, o čemu odluku donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

(5) Posljednji iznos mjesečne novčane egzistencijalne naknade utvrđen u skladu sa stavom (3) ovog člana neće se smanjivati.

Član 23

(Nadležnost za prvostepeno rješavanje)

(1) Nadležna općinska služba za boračko-invalidsku zaštitu, prema mjestu prebivališta podnosioca zahtjeva, rješava u prvom stepenu o pravu na novčanu egzistencijalnu naknadu, odnosno Odjeljenje za branilačko-invalidsku zaštitu.

(2) Po zahtjevu lica koje ima prebivalište u entitetu Republika Srpska ili Brčko Distrikta BiH o pravu na novčanu egzistencijalnu naknadu u prvom stepenu, rješava najbliža općinska služba nadležna za

boračko-invalidsku zaštitu u Federaciji u odnosu na mjesto njegovog prebivališta, vodeći računa o teritorijalnoj i komunikacijskoj pogodnosti.

(3) *(brisano)*

Član 24

(Od kada se pravo priznaje)

Licima koja ispunjavanju uvjete za priznavanje prava, novčana egzistencijalna naknada pripada od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Član 25

(Odlučivanje po žalbi)

(1) Protiv prvostepenog rješenja o pravu na novčanu egzistencijalnu naknadu dopuštena je žalba.

(2) Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

(3) Po žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja za lica iz člana 19. odlučuje Federalno ministarstvo.

(4) Protiv rješenja donesenog po žalbi, može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

(5) Prvostepeno rješenje podliježe reviziji. Reviziju obavlja Federalno ministarstvo. Revizija odlaže izvršenje rješenja. U toku revizije Federalno ministarstvo može dati saglasnost na prvostepeno rješenje ili ga poništiti ili ukinuti ili samo drugačije riješiti upravnu stvar.

Član 26

(Prestanak prava na novčanu egzistencijalnu naknadu)

(1) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu prestaje:

a) smrću korisnika prava;

b) zasnivanjem radnog odnosa, ostvarivanjem prava na penziju, prijavom samostalne djelatnosti ličnim radom, ostvarivanjem prava na mjesečnu naknadu po federalnim, kantonalnim i općinskim propisima, ostvarivanjem prihoda po osnovu izdavanja u zakup nekretnina, ukoliko po navedenom demobilizirani branilac ostvaruje

mjesečne prihode u iznosu većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar prethodne godine.

(2) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu ne može se prenijeti na drugo lice.

(3) Korisnik prava dužan je u roku od 15 dana od dana nastanka promjene prijaviti prvostepenom organu svaku promjenu koja utiče na prestanak prava.

(4) Prvostepeni organ će po službenoj dužnosti na osnovu prijave korisnika prava ili saznanja na drugi način o razlozima za prestanak prava, donijeti rješenje o prestanku prava.

Član 27

(Način isplate i izvještavanje)

(1) Novčana sredstva za ostvarivanje i korištenje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu za lica iz člana 19. osigurat će se u budžetu Federacije.

(2) Ukoliko iznos pojedinačne naknade iz člana 22. ovog zakona, pomnožen sa brojem korisnika, bude zahtijevao veći iznos sredstava iz stava (1) ovog člana, primijenit će se koeficijent za obračun.

(3) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine nakon usvajanja budžeta, kvartalno donosi akt kojim će utvrđivati koeficijent za obračun i iznos novčane egzistencijalne naknade, u zavisnosti od broja korisnika na način da ukupan iznos potrebnih sredstava na nivou fiskalne godine ne prelazi iznos planiran budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za tu fiskalnu godinu i za te namjene.

(4) Prvostepeni organ vodi kompletnu evidenciju o korisnicima koji ostvaruju pravo po ovom zakonu, a Federalno ministarstvo vodi evidenciju o izvršenim isplatama i o tome kvartalno izvještava Vladu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 28

(Povrat sredstava)

(1) Lice kome je isplaćeno novčano primanje prema ovom zakonu na koje nije imalo pravo, dužno je vratiti primljeni iznos.

(2) Za nepravilne isplate koje su nastale kao greška organa koji je vodio postupak, nepravilno isplaćena sredstva nadoknadit će organ koji je učinio grešku i odgovarajući iznos doznačiti na račun budžeta Federacije.

Član 29

(Kontrola namjenskog trošenja sredstava)

Federalno ministarstvo vrši inspekcijski nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu.

f) Pravo na prijevremeno povoljnije penzionisanje

Član 30

(Ostvarivanje prava)

Pravo na prijevremeno povoljnije penzionisanje demobilizirani branilac ostvaruje po osnovu Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata ("Službene novine Federacije BiH", br. 41/13 i 90/17) i Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/18).

g) Pravo na duži godišnji odmor po osnovu učešća u Oružanim snagama

Član 31

(Godišnji odmor)

(1) Demobilizirani branilac koji je u radnom odnosu može ostvariti pravo na uvećanje godišnjeg odmora po osnovu učešća u Oružanim snagam.,

(2) Uvećanje godišnjeg odmora za lice iz stava (1) ovog člana se određuje na slijedeći način:

a) učešće u odbrambeno-oslobodilačkom/domovinskom ratu 12-18 mjeseci - iznosi 1 dan

b) učešće u odbrambeno-oslobodilačkom/domovinskom rata 18-30 mjeseci - iznosi 2 dana

c) učešće u odbrambeno-oslobodilačkom/domovinskom ratu više od 30 mjeseci - iznosi 3 dana.

(3) Svi poslodavci su dužni u roku od 90 od dana stupanja na snagu ovog zakona u svojim pravilnicima odnosno statutima, propisati način, uslove i postupak ostvarivanja prava iz stava (1) ovog člana.

(4) Propisano uvećanje godišnjeg odmora ne može prelaziti propisani maksimum trajanja godišnjeg odmora.

h) Stambeno zbrinjavanje

Član 32

(Stambeno zbrinjavanje)

(1) Demobilizirani branioci koji nemaju u vlasništvu stan ili kuću, niti koriste stan u svojstvu nosioca stanarskog prava mogu ostvariti pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja u skladu sa kantonalnim propisima, a prema sredstvima kantona predviđenim za te namjene.

(2) Sredstva za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana osiguravaju se u budžetu kantona u skladu sa mogućnostima.

(3) Sredstva za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana za demobiliziranog branioca nastanjenog u Republici Srpskoj osiguravaju se u budžetu kantona na čijem području je povratnik u entitet Republika Srpska imao posljednje boravište, ili u budžetu kantona koji je najbliži mjestu prebivališta povratnika, u skladu sa mogućnostima.

Član 33

(Kreditna sredstva za opravku i sanaciju)

(1) Demobilizirani branioci mogu ostvariti pravo na kreditna sredstva za opravku i sanaciju porodičnih stambenih objekata, opravku i sanaciju stanova, izgradnju novih porodičnih stambenih objekata i stanova, kupovinu stambenog objekta ili stana.

(2) Novčana sredstva za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana osigurat će se putem Fondacije za pružanje pomoći u rješavanju stambenih pitanja pripadnika boračkih populacija.

Član 34

(Rok)

Vlade kantona će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis kojim će urediti kriterije za korištenja prava, vrstu, namjenu, visinu, postupak i uslove za dodjelu sredstava za rješavanje stambenih pitanja, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje tog prava.

i) Subvencioniranje naknade za pogodnost

Član 35

(Subvencioniranje)

(1) Lice iz člana 2. ovog zakona mogu ostvariti pravo na subvencioniranje troškova naknade za pogodnosti za izgradnju porodične stambene zgrade za vlastite potrebe netto građevinske površine do 200 m2 kada prvi put rješavaju svoje stambeno pitanje.

(2) Odredba stava (1) ovog člana odnosi se i nadogradnju, nadziđivanje, preuređenje krovišta i potkrovlja, pretvaranje zajedničkih prostorija i rekonstrukciju kojom se povećava dotadašnja površina do 100 m2 netto građevinske površine.

Član 36

(Ostvarivanje prava)

Lice iz člana 2. ovog zakona može u jednom slučaju ostvariti pravo na subvencioniranje troškova naknade za pogodnosti i naknade za uređenje građevinskog zemljišta za izgradnju poslovnog prostora netto građevinske površine do 100 m2.

j) Subvencioniranje naknade za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište i naknade za uređenje građevinskog zemljišta

Član 37

(Subvencioniranje)

Lica iz člana 2. ovog zakona kada prvi put rješavaju svoje stambeno pitanje mogu ostvariti pravo na subvencioniranje naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište i naknade za uređenje

građevinskog zemljišta u svrhu izgradnje individualnog stambenog objekta za vlastite potrebe, površine do 400 m2.

Član 38

(Rok)

Općine će svojim propisima urediti uslove, način i postupak za ostvarivanje prava iz čl. 35, 36. i 37. ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

k) Dodjela sredstava za održivi povratak

Član 39

(Održivi povratak)

Lica iz člana 2. ovog zakona, koja su ostvarila povratak u mjesta u kojima su imali prebivalište, odnosno boravište prije početka agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu, u svrhu obezbjeđenja uvjeta za održivi povratak u istom, imaju prednost pri dodjeli sredstava za održivi povratak.

Član 40

(Lica koja ne ostvaruju pravo)

Pravo iz članova 32. do 39. ovog zakona ne mogu ostvariti lica koja su izvan svog prijeratnog mjesta prebivališta riješila svoje stambeno pitanje.

Član 41

(Obezbjeđenje sredstava za ostvarivanje prava održivog povratka)

Sredstva za ostvarivanje prava iz člana 39. će se obezbijediti sredstvima kantonalnih budžeta i sredstvima Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica predviđenih u budžetu Federacije u skladu sa mogućnostima, koji su dužni da posebnim propisom urede vrstu i visinu ovih sredstava, kriterije za korištenje prava, način realizacije, postupak i uvjete pod kojima se sredstva za održivi povratak dodjeljuju, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje prava.

l) Oslobađanje od plaćanja priključka na infrastrukturalne mreže (voda, električna energija, gas)

Član 42

(Oslobađanje od plaćanja priključka na infrastrukturalne mreže)

(1) Mogućnost ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja priključka na infrastrukturalne mreže (voda, električna energija, gas), imaju lica iz člana 2. ovog zakona, pod uvjetom da stambeno pitanje rješavaju prvi put i da stambeni objekat posjeduje odgovarajuću saglasnost za priključak na tu infrastrukturalnu mrežu od ovlaštenog organa, odnosno pravnog lica.

(2) Lica iz člana 2. ovog zakona, mogu ostvariti pravo da stambeni objekat besplatno priključe na vodovodnu i kanalizacionu mrežu, monofazni priključak (dužine kabla do 50 m) na elektrodistributivnu mrežu i gasovodnu mrežu pod uvjetima iz stava (1) ovog člana.

(3) Troškovi nastali prilikom ostvarivanja prava iz st. (1) i (2) ovog člana idu na teret budžeta kantona..

m) Prednost pri smještaju u penzionerske domove i gerontološke centre

Član 43

(Smještaj u penzionerske domove i gerontološke centre)

(1) Demobilizirani branioci imaju prednost prilikom smještaja u sve javne ustanove koje se bave smještajem starih i iznemoglih osoba, a čiji je osnivač Federacija, kantoni, gradovi i općine, ukoliko nemaju članova porodice koji su po Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine, dužni da ih izdržavaju.

(2) Lica iz člana 2. ovog zakona, mogu ostvariti pravo na subvencioniranje troškova smještaja u penzionerske domove i gerontološke centre u visini do 50%.

(3) Sredstva za subvencioniranje, obezbijedit će se u budžetu Federacije, u skladu sa mogućnostima.

n) Osiguranje povoljnijih uslova školovanja

Član 44

(Školovanje)

Djeca demobiliziranih branilaca, pod uslovom da su ispunili bodovni minimum, odnosno da su zadovoljili na prijemnom ispitu, imaju prednost pri upisu u javne srednjoškolske i visokoškolske ustanove.

Član 45

(Besplatni udžbenici)

(1) Djeci nezaposlenih demobiliziranih branilaca koji nemaju sredstava za izdržavanje prema podacima Centra za socijalni rad, osigurat će se besplatni udžbenici za vrijeme obaveznog osnovnog školovanja.

(2) Novčana sredstva za potrebe iz stava (1) ovog člana obezbijedit će se iz sredstava Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke predviđenih u budžetu Federacije u skladu sa mogućnostima.

Član 46

(Sufinansiranje troškova upisa)

(1) Za vrijeme redovnog školovanja na javnim visokoškolskim ustanovama djeca nezaposlenih demobilisanih branilaca, koji nemaju sredstava za izdržavanje prema podacima Centra za socijalni rad, mogu ostvariti pravo na sufinansiranje troškova upisa u novu školsku/studijsku godinu, u visini do 50% novčanih sredstava.

(2) Pravo na sufinansiranje troškova upisa mogu ostvariti samo redovni studenti prvog ciklusa studija koji vodi do zvanja završenog dodiplomskog studija i studenti fakulteta na kojima je organizovan integrisani studijski program prvog i drugog ciklusa.

(3) Novčana sredstva za potrebe iz stava (1) ovog člana će se osigurati iz sredstava Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke predviđenih u budžetu Federacije u skladu sa mogućnostima.

Član 47

(Prednost pri smještaju u studentske domove)

Djeca demobiliziranih branilaca imaju prednost pri dodjeli stipendija i prednost pri smještaju u đačke i studentske domove u skladu sa kriterijima utvrđenim kantonalnim propisima kojima se regulišu ova prava.

o) Pravo na izdavanje identifikacijske kartice

Član 48

(Identifikacijska kartica)

(1) Lica iz člana 2. i 3. ovog zakona mogu ostvariti pravo na izdavanje identifikacijske kartice demobiliziranog branioca koju izdaje Federalno ministarstvo.

(2) Prilikom ostvarivanja prava iz ovog zakona lica iz čl. 2. i 3. ovog zakona status dokazuju identifikacijskom karticom.

(3) Identifikacijska kartica se izdaje na osnovu podataka iz uspostavljenog Jedinstvenog registra.

(4) Lica iz čl. 2. i 3. ovog zakona, status demobiliziranog branioca, do izdavanja identifikacione kartice, mogu dokazati na osnovu uvjerenja o pripadnosti Oružanim snagama izdatog od nadležne Grupe/Samostalnog izvršioca za pitanja evidencija iz oblasti vojne obaveze.

Član 49

(Obaveza donošenja propisa sa rokom)

Federalno ministarstvo će u roku od 60 dana donijeti propis koji će urediti uslove, način i postupak izdavanja identifikacijske kartice.

p) Besplatna pravna pomoć

Član 50

Nezaposleni demobilizirani branilac može ostvariti pravo na besplatnu pravnu pomoć u kantonima, općinama i gradovima kod nadležnih službi, prilikom ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom, u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast.

Član 51

(Javna objava Jedinstvenog registra branilaca i korisnika prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite)

(1) Federalno ministarstvo će nakon uspostave Jedinstvenog registra branilaca i korisnika prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite, isti javno objaviti na web stranici Federalnog ministarstva, a najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Federalno ministarstvo će u roku od 6 mjeseci učiniti javno dostupnim Jedinstveni registar branilaca u elektronskom obliku, tako što će se iz dijela pripadnosti komponentama Armije BiH, HVO-a i MUP-a navesti pripadnost Ministarstvu odbrane/obrane, namjenskoj industriji, civilnoj zaštiti i logističkim bazama, i navesti pripadnost ratnim formacijskim jedinicama brojčanim oznakama jedinica u kojima je bio pripadnik.

III - KAZNENE ODREDBE

Član 52

(Kaznene odredbe)

(1) Novčanom kaznom do 50 000.00 KM kaznit će se pravno lice, a novčanom kaznom od 20.000.00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave, ustanovi ili javnom preduzeću ili drugom pravnom licu, ako:

a) korisniku suprotno odredbama ovog zakona uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju;

b) omogući korištenje prava licu kojem ne pripada pravo prema ovom zakonu ili mu ne pripada u tom obimu;

c) ne omogući ostvarivanje uvida u upravno rješavanje, ne dostavi potrebne podatke, spise i obavještenja na zahtjev nadležnog ministarstva ili inspekcije.

(2) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjeno lice iz čl. 2. i 3. koje na osnovu lažne isprave, lažnog svjedočenja ili na bilo koji drugi nedozvoljen način svojim djelovanjem ostvari pravo prema ovom zakonu koje mu ne pripada ili ne izvrši nastale promjene (član 26. stav (3) ovog zakona).

IV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 53

(Primjena odredbi)

U postupku za ostvarivanje prava na osnovu ovog zakona primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99), ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 54

(Nadzor)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrše federalne i kantonalne inspekcije, svaka u okviru svojih nadležnosti.

Član 55

(Primjena Zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 01.07.2019. godine.

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica

("Sl. novine FBiH", br. 29/2022)

Član 8

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Samostalni član Zakona o izmjeni
Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica

("Sl. novine FBiH", br. 60/2024)

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 01.07.2024. godine.